

SOCIAL WATCH
ČESKÁ REPUBLIKA

ZISKY NEBO LIDSKÁ PRÁVA

Národní zpráva
české koalice Social Watch 2022

PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA O VÝVOJI V OBLASTI SOCIÁLNÍHO ROZVOJE
A ODSTRAŇOVÁNÍ NEROVNOSTÍ

SOCIAL WATCH
ČESKÁ REPUBLIKA

ZISKY NEBO LIDSKÁ PRÁVA

Národní zpráva
české koalice Social Watch 2022

PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA O VÝVOJI V OBLASTI SOCIÁLNÍHO ROZVOJE
A ODSTRAŇOVÁNÍ NEROVNOSTÍ

ZISKY NEBO LIDSKÁ PRÁVA

Národní zpráva české koalice Social Watch 2022

Průběžná zpráva o vývoji v oblasti sociálního rozvoje a odstraňování nerovnosti

Editace: Jiří Silný

Autoři: Ilona Švihlíková, Tomáš Tožička, Dagmar Žitníková, Václav Drozd, Radek Kubala, Milan Smrž, Josef Patočka

Grafický návrh, sazba: Lukáš Silný

Vydavatel:

Social Watch, z.s.
Moskevská 74
101 00 Praha 10
www.socialwatch.cz

Rok vydání: 2022, vydání první

ISBN 978-80-908648-1-8

OBSAH

Úvod - Ekonomika v souladu s lidskými právy	5
<i>Jiří Silný</i>	

I. EKONOMIKA A ROZVOJ

Makroekonomický vývoj ČR	7
<i>Ilona Švihlíková</i>	

Daňová spravedlnost	9
<i>Tomáš Tožička</i>	

II. ZDRAVÍ A PÉČE

Vládní zdravotní politiky v období pandemie nemoci COVID-19, dopady pandemie na situaci pacientů a zdravotníků	12
<i>Dagmar Žitníková</i>	

Problémy sociálních služeb a jejich řešení	15
<i>Václav Drozd</i>	

III. SOCIÁLNĚ-EKOLOGICKÁ TRANSFORMACE

Zelená dohoda a Fit for 55 – stále málo pro udržitelnou budoucnost	18
<i>Radek Kubala</i>	

Bez obnovitelných zdrojů energie se bude energetická chudoba prohlubovat	20
<i>Milan Smrž</i>	

Nová dohoda: občanská společnost přichází s vlastní vizí budoucnosti	23
<i>Josef Patočka</i>	

Úvod

Ekonomika jsou lidé

Jiří Silný

Státy jsou vázány mezinárodním právem, jehož součástí jsou i příslušné pakty o lidských právech.¹ V obecném povědomí tvoří lidská práva zejména práva občanská a politická, ačkoli práva hospodářská, sociální a kulturní mají stejnou váhu a závaznost.² Československo v roce 1976 přijalo jak Mezinárodní pakt o občanských a politických právech tak i Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech. Tím se oba pakty staly nejen součástí právního řádu, ale jako mezinárodní úmluvy jsou nadřazeny právu národnímu (to samozřejmě platí i pro nástupnickou Českou republiku). V reakci na to vznikla občanská iniciativa Charta 77, která požadovala reálné naplňování občanských a politických práv.

Mezinárodní koalice Social Watch vznikla v roce 1995, aby monitorovala, jak státy naplňují své závazky při prosazování sociálního rozvoje a rovného postavení žen, přijaté na vrcholných konferencích OSN v Kodani a Pekingu v téměř roce. Do monitorovací agendy později přibylo plnění Rozvojových cílů tisíciletí a Cílů udržitelného rozvoje nebo Pařížská dohoda o klimatu.

Mezinárodní systém lidskoprávních dokumentů představuje legální závazky, které na sebe vzaly vlády a další aktéři. Naplňování těchto závazků je v rámci systému OSN také periodicky monitorováno a stálo by za to, aby veřejnost a političtí aktéři tomuto procesu věnovali větší pozornost, protože nabízí příležitost k vytváření tlaku na vlády, aby závazky naplňovaly.

Koncept lidských práv je nedělitelný a z podstaty egalitářský, ostatně stejně jako demokracie. Jen pokud mají všichni stejná práva, mají všechna práva a stejný přístup k rozhodování o společných věcech, jsou zaručena práva všech. Přetrvávající a rostoucí ekonomické a sociální nerovnosti ukazují na nedostatky demokracie i nedostatky v naplňování lidských práv.

Ukazuje se, že pro zajištění nejen hospodářských, sociálních a kulturních práv, ale i pro rozvoj politických práv potřebujeme měnit ekonomický systém, protože struktura toho současného vytváří rostoucí nerovnost a ničí planetu. Ekonomika v souladu s lidskými právy je taková ekonomika, která by „...garantovala materiální, sociální a environmentální podmínky nezbytné pro to, aby všichni lidé žili důstojně na vzkvétající planetě.“³

---

1 <https://treaties.un.org/Pages/Treaties.aspx?id=4&subid=A&lang=en>

2 Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech byl v rámci OSN přijat v roce 1966, opční protokol k tomuto paktu pak v roce 2008 <https://treaties.un.org/Pages/Treaties.aspx?id=4&subid=A&lang=en>

3 <https://cesr.org/rights-based-economy-putting-people-and-planet-first/>

Cesta k ekonomice založené na lidských právech vede přes změnu myšlení a představ o roli ekonomiky. Ta nemá sloužit maximalizaci zisku nemnohých, ale má zajišťovat potřeby všech. V tomto směru je třeba vést politickou debatu a využívat k tomu i právní sílu mezinárodních paktů.

Letošní zprávu Social Watch jsme rozdělili na tři tematické části nazvané Ekonomika a rozvoj, Zdraví a péče a Sociálně-ekonomická transformace.

Ekonomka Ilona Švihlíková sleduje aktuální makroekonomický vývoj v ČR a kritizuje přítomnou absenci hospodářské politiky státu i chaotické jednání vlády v době pandemie, stejně jako její nekonceptní a asociální daňovou politiku. I v současných krizích spojených s konfliktem na Ukrajině je zřejmé, že ani nová vláda nehodlá rostoucí sociální problémy řešit systematicky. To zvyšuje napětí ve společnosti. Rozvojový expert Tomáš Tožička se také věnuje tématu daní. Z hlediska daňové spravedlnosti kritizuje snahy nové vlády o zrušení registračních pokladen, nedostatky výběru DPH i daňové úniky. Pokud jde o závazky rozvojové spolupráce, je jejich plnění ze strany ČR zcela nedostatečné a má sestupnou tendenci. Tožička upozorňuje i na šokující rozdíly v postoji k uprchlíkům z válečných konfliktů.

V části věnované zdraví a péči se předsedkyně Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče Dagmar Žitníková věnuje otázce, jak česká společnost čelila pandemii COVID-19. Příčinu velkého počtu obětí vidí zejména v chaotickém jednání politiků. Přesto některé kroky vlády hodnotí pozitivně, ale vyzývá k systémovým změnám, zejména pokud jde o zajištění dostatku zdravotníků. Václav Drozd, který je také odborář a publicista, podává přehled o systémových problémech sociálních služeb a k tomu přidává návrhy opatření, která se týkají potřeby investic i bránění privatizaci státních zařízení.

Poslední část zprávy pojednává o problémech spojených s nezbytným přechodem na ekologicky a sociálně udržitelnější způsob hospodaření. Novinář a ekologický aktivista z platformy Re-set, Radek Kubala, kriticky posuzuje postup realizace Zelené dohody. Zatímco u Evropské komise vidí správný směr ale zároveň řadu nedostatků, zejména s ohledem na sociální dopady plánovaných změn, v České republice podle něj seriózní debata ještě ani nezačala. Další ekologický aktivista a expert Milan Smrž z Eurosolaru v souvislosti s rostoucími cenami energií a hrozící energetickou chudobou kritizuje nedostatečnou podporu obnovitelných zdrojů energie ze strany vlády a ukazuje na potenciál těchto zdrojů. Kriticky se staví také k plánům dalšího rozvoje jaderné energetiky. Závěr zprávy tvoří informace o iniciativě Nová dohoda z pera jednoho z jejích hybatelů, Josefa Patočky. Tato platforma, kterou jsme jako koalice Social Watch také podpořili, vypracovala program sociálně-ekologické transformace pro Českou republiku, který je dobrým východiskem pro další společné usilování o společnost, která bude zdroje přírody využívat šetrně a spravedlivě.

I. EKONOMIKA A ROZVOJ

Makroekonomický vývoj v ČR

Ilona Švihlíková

Česká ekonomika byla podobně jako ostatní země silně postižena pandemickou krizí, která otestovala schopnost vlád řídit zemi. Snad nejvíce o působení předchozí i současné vlády v pandemii vypovídá to, že chybí ucelené shrnutí – kde došlo k selháním, proč některé procesy trvaly příliš dlouho, jaké následky bude mít pandemie z dlouhodobého hlediska. Znepokojující je, že takovýto zásadní analytický materiál nikomu ani příliš nechybí. I když pandemie ještě zcela neodezněla, ocitla se ČR v další krizi související tentokrát s konfliktem na Ukrajině.

Z makroekonomického hlediska je důležité, že pandemické období bylo provázeno chaosem, který byl některými skupinami zneužit. Byla např. prosazena řada změn v daňovém mixu ČR, které by za „normálních podmínek“ nebyly v takové šíři realizovatelné. Nejde pouze o tolik diskutované zrušení konstrukce tzv. superhrubé mzdy a její následné nahrazení, které pro státní rozpočet znamená výpadek kolem 100 mld. Kč. Byly učiněny další změny, které ještě více prohloubily deformace a nespravedlnost českého daňového mixu a kolektivně přispěly ke strukturálnímu deficitu pohybujícímu se kolem 200 mld. Kč. Uvedme zrušení daně z nemovitostí, které bylo prosazeno v rámci legislativní nouze (!) a není zřejmé, jaký je dopad opatření na trh nemovitostí. Zlevnění nemovitostí to zřejmě nebude. Dalšími spornými kroky jsou tzv. stravenkový paušál, trvalé změny na DPH vedoucí k tomu, že ubytování je zdaněno méně než potraviny, paušální daň pro OSVČ, která živnostníkům poskytuje luxusní výběr ze tří zdaňovacích režimů, či zavedení konstrukce loss carry back, tedy zpětné daňové vratky. Společnými rysy těchto opatření jsou nesystémovost, daňové změny jsou prováděny jako „krájení salámu“, bez ohledu na potřeby státu, výši daňové kvóty atd., zcela ignorována je daňová spravedlnost. Je patrné, že většina daňových změn byla provedena ve prospěch nejbohatších skupin, tři režimy pro OSVČ dále zvýraznily nerovnost postavení mezi živnostníkem a zaměstnancem, což může mít fatální důsledky pro důchodovou reformu.

Pandemie ukázala neschopnost státu myslet strategicky, vyjevila těžkosti při kooperaci resortů (dobře pozorovatelné např. při tvorbě národního plánu obnovy), nedostatek dat a omezenou schopnost je, pokud už byla k dispozici, vyhodnocovat, ale i znepokojující malou schopnost státu vymáhat předpisy, které sám ustanovil. Pandemie COVID-19 nemilosrdně odhalila nedostatky v řízení státu, kterých jsme si mohli všimnout už v minulosti.

Programové prohlášení nové vlády, vedené premiérem Petrem Fialou, nevzbuzuje naději na zlepšení. Kontext pandemie ve vládním prohlášení téměř zcela absentuje a místo důkladné analýzy fungování státu, odolnosti české ekonomiky a také hlubokých změn ve světové dělbě práce, jak je představuje narušení dodavatelských řetězců, masivní zdražení kontejnerové přepravy, tlaky na růst cen primárních komodit atd., do popředí hospodářské politiky, dá-li se vůbec o něčem takovém mluvit, staví fiskální konsolidaci. Programové prohlášení se hemží restriktivními opatřeními, neustále hrozí fiskální konsolidací, ale nikde přesně nenajdeme, jak by takový proces měl vypadat a jaký má časový horizont. Ještě v količní smlouvě, sestavené metodou „sesbíráno ze všech stran“, byla zahrnuta škála slibů, která by při své realizaci rozpočet zatížila nejméně dalšími 80 mld. Kč.

Nová vláda se nakonec rozhodla jít cestou rozpočtového provizoria. Nově předložený rozpočet využil vyšší inflace (navýšení příjmů) a mnoha menších operací na straně výdajů, z nichž drtivá většina má jednorázový charakter, někdy se jedná jen o účelové přesuny mezi položkami.

V březnu 2022 byl rozpočet schválen, ale již v době jeho schválení bylo zřejmé, že realita bude jiná. Konflikt na Ukrajině posílil inflační tlaky nejen v české ekonomice. Vlna uprchlíků si vyžádá značné výdaje, ať již v oblasti sociální, ale zejména zdravotní, na které chtěla vláda původně „šetřit“ (aniž by byly vyhodnoceny dopady pandemie, možnosti nových mutací či dopadů tzv. dlouhého covidu na zdraví populace).

Česká ekonomika i společnost se nachází ve velice těžké situaci. Česká společnost je psychicky i sociálně po pandemii velice vyčerpaná, otázka sociálního smíru a stabilizace je akutnější než kdy dříve. Prozatím bohužel není patrné, že by vláda chápala závažnost této situace a snažila se čelit dynamicky se vyvíjející inflaci – např. využitím zákona o cenách. Místo aktivní hospodářské politiky (provazované v řadě evropských zemí i u našich sousedů) slyšíme, jak „nic nejde“. Morální kázání vůči vlastnímu obyvatelstvu nemůže nahradit aktivní a sociálně spravedlivou hospodářskou politiku. Naopak, může se stát rozbuškou k napětí ve společnosti, které může skončit nebezpečným výbuchem.

Daňová spravedlnost

Tomáš Tožička

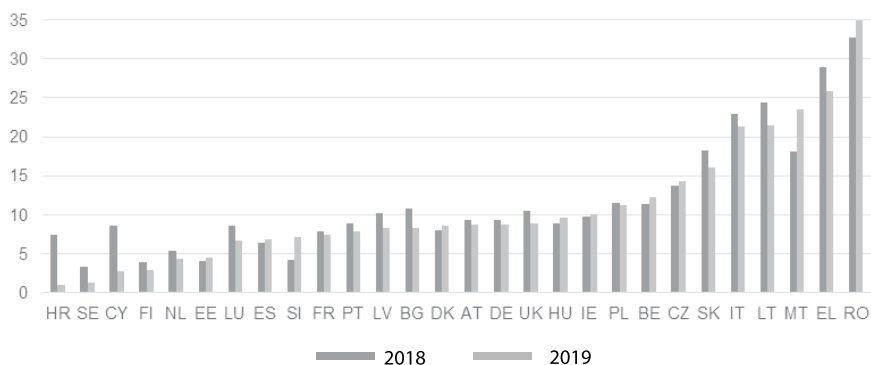
Daň z přidané hodnoty (DPH, ang. VAT) je největším daňovým příjmem zemí EU a zároveň velkým zdrojem daňových úniků. Proto si Evropská komise nechává zpracovat monitoring tzv. VAT gap – tedy rozdílu mezi očekávaným DPH a vybraným DPH (VTTL). Podle těchto údajů Česká republika v roce 2013 přicházela o 3.375 milionů EUR (cca 87 miliard korun), což představovalo VAT gap ve výši 22,4 %.¹ V roce 2016 bylo zahájeno zavádění elektronické evidence tržeb (EET) ve snaze těmto únikům zabránit, tedy aby podnikatelé ve službách a maloobchodu museli evidovat své tržby a platit příslušnou DPH a v návaznosti na ni i daň z příjmu. Zavedení EET, po průtazích ze strany středoprávých vlád, vedlo nakonec k výraznému poklesu daňových úniků v oblasti DPH. Zatím poslední VAT gap monitoring Evropské komise uvádí, že ztráty na DPH poklesly mezi lety 2015 a 2017 o 5,3 procentního bodu.² Od té doby začaly opět narůstat, což je ovšem s velkou pravděpodobností důsledek pandemie, kdy se další část ekonomiky přesunula do šedé zóny.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy DPH v mil. Kč	337.774	354.181	387.074	412.271	434.627
VAT gap (odhadované daňové úniky v mil. Kč)	76.229	67.569	58.523	65.840	72.763
VAT gap %	18.4 %	16.0 %	13.1 %	13.8 %	14.3 %

1 EC, STUDY TO QUANTIFY AND ANALYSE THE VAT GAP IN THE EU MEMBER STATES, 2015 – Dostupné online: https://www.case-research.eu/files/?id_plik=2250

2 EC, VAT Gap in the EU, Report 2021

Tabulka z VATgap21 factsheet

Ztráty na výběru DPH v % (rozdíl mezi očekávanými a skutečnými příjmy – EC 2021)

Bohužel zavádění registračních pokladen bylo provázeno mnoha nejasnostmi a nebylo dobře promyšleno, které cílové skupiny z tohoto systému vyjmout a jak to nahradit. Nicméně rozhodnutí současné pravicové vlády EET zrušit je krok zpátky, který jde proti duchu daňové spravedlnosti. I s EET zůstávala Česká republika mezi zeměmi EU jednou z nejméně schopných, pokud jde o výběr DPH.

Další příčinou daňových ztrát jsou přeshraniční finanční toky, ty legální, za účelem vyhnout se zdanění (tzv. optimalizace), nebo ilegální. V současné době je podle posledních údajů společnosti Bisnode z daňových rájů ovládáno 11.295 firem a jejich počet od roku 2015 neustále klesá.³ Ale firmy se sídlem v daňovém ráji či offshorovém centru nemusí být nutně největším zdrojem daňových úniků. Proto je důležitější sledovat celkové ilegální finanční toky a to na základě dat a finančních modelů.⁴ Například mezi lety 2000-2008 dosahovaly průměrné ilegální odtoky z ČR přes sedm miliard USD (přes 190 miliard Kč).⁵ Studie University of London z roku 2015 ukazuje podobná čísla.⁶ I když Evropská komise konstatuje, že výběr daní se zlepšuje, stále se jedná o obrovské částky, které mizí na tajných kontech. To na jedné straně omezuje možnosti společenského rozvoje jednotlivých zemí a celkové infrastruktury včetně sociálních a zdravotních potřeb; na straně druhé tak získávají nad-

3 Bisnode, Z daňových rájů letos odešlo dalších 88 firem, 4. 5. 2021 – Dostupné online: <https://www.dnb.com/cs-cz/o-bisnode/o-nas/novinky/z-danovych-raj-u-letos-odeslo-dalsich-88-firem/>

4 T. Tožička, Rozsah a náklady daňových úniků v České republice a ve světě, 2013 – Dostupné online: https://www.socialwatch.org/sites/default/files/Rozsah-2011_cze.pdf

5 Tamtéž

6 R. Murphy, The European Tax Gap - A report for the Socialists and Democrats Group in the European Parliament, 2019 Dostupné online - https://www.socialistsanddemocrats.eu/sites/default/files/2019-01/the_european_tax_gap_en_190123.pdf

národní firmy a superbohatí jedinci prostředky ke korupci a finančnímu tlaku na politiky a úředníky. Bohužel, vlády České republiky se zatím v tomto ohledu angažovaly spíše ve prospěch netransparentnosti finančních operací. Teprve po zavedení sankcí proti Ruské federaci v souvislosti s invazí na Ukrajinu a po tlaku občanských organizací začali někteří politici mluvit o potřebě omezit daňové ráje. Bohužel, jak opakovaně ukazují uniklé materiály o daňových podvodech, v tomto systému se pohybuje velké množství vysoce postavených politiků, a tak je jen málo pravděpodobné, že by rychle došlo k nějakým zásadním změnám.

Mezinárodní spolupráce České republiky s ekonomicky méně rozvinutými zeměmi byla po nástupu vlády premiéra Fialy znovu omezena. Celkově byla humanitární pomoc a rozvojová spolupráce ukrátena o celých 30 %.⁷ Česká republika je druhou nejméně solidární zemí ve skupině DAC OECD.⁸ Takový přístup zároveň oslabuje naše postavení na mezinárodním poli.

Globální nedůvěru k EU a především k její východní části prohloubila i probíhající válka na Ukrajině. Po razantním odmítání uprchlíků z válečných oblastí v Asii a v Africe především zeměmi V4 působí současná solidarita s ukrajinskými uprchlíky šokujícím dojmem. Politici i občanská společnost globálního Jihu si kladou relevantní otázku: proč dosud žádný, často i krvavější, konflikt nezbudil v EU a USA takovou vlnu solidarity a podpory napadené zemi a nevyvolal ani vzdáleně srovnatelné sankce proti agresorovi. Situaci nezlepšila ani akce Litvy, která odmítla dodat Bangladéši, jedné z nejhudších zemí na planetě, 400 tisíc vakcín, protože se její reprezentace zdržela při hlasování v OSN o rezoluci proti Ruské invazi.⁹ V případě Litvy je to o to trapnější, že dlouhodobě sama patří mezi největší příjemce pomoci v rámci EU na hlavu. Místo solidarity tak nastupuje rozčarování a další prohlubování propasti mezi Jihem a Severem.

---

7 FoRS, FoRS – Fialova vláda pokračuje v trendu škrtů na humanitární pomoc a zahraniční rozvojovou spolupráci, 10. 2. 2022 – Dostupné online: <http://www.fors.cz/2022/02/10/fors-fialova-vlada-pokracuje-v-trendu-skrtu-na-humanitarni-pomoc-a-zahranicni-rozvojovou-spolupraci-%ef%bb%bf/#.YKR4AHFBy70>

8 OECD, ODA 2020, předběžná data. Online: https://public.tableau.com/views/ODA_GNI/ODA2020?:language=fr&:display_count=y&publish=yes&:origin=viz_share_link?&:showVizHome=no#1

9 Atif Choudhury, Lithuania Should Not Have Cancelled Its Vaccine Donation to Bangladesh -Using COVID-19 vaccines as a tool of coercion is counterproductive and dangerous. 9. 3. 2022 Dostupné online: <https://thediplomat.com/2022/03/lithuania-should-not-have-cancelled-its-vaccine-donation-to-bangladesh/>

II. ZDRAVÍ A PÉČE

Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR – zhodnocení vládní zdravotní politiky v období pandemie nemoci COVID-19, dopady pandemie na situaci pacientů a zdravotníků

Dagmar Žitníková

Období mezi březnem 2020 až po současnou dobu bylo a je bezprecedentní situací a v rámci českého zdravotnictví nemáme s čím srovnávat. Pandemie nemoci COVID-19 zasáhla milióny lidí ekonomicky, sociálně i psychicky. Nemoc je pro mnohé osobní tragédií. Za nejhorší dopad této pandemie považujeme tragickou bilanci skoro 40 000 potvrzených úmrtí na nemoc COVID-19 a také další úmrtí, která zřejmě mají k pandemii vztah. Úmrtnost v ČR je skoro o 1/3 vyšší oproti běžným letům.

Z hlediska zdravotního systému šlo o prověření jeho fungování a možností a také o příležitost k některým dlouho připravovaným změnám. Za velmi důležité považujeme, že se při zvládnání pandemie prokázalo, že při zajištění kvalitní zdravotní péče je nejdůležitějším prvkem kooperace a spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli, a ta nemůže být nahodilá, ale musí být systémová. I v době největší zátěže nemocnic zdravotní systém fungoval a nedošlo k jeho kolapsu. To však není zásluhou vlády, ale zdravotníků a dalších

zaměstnanců nemocnic. Nemocnice a další zdravotnická zařízení za velmi vypjatých podmínek fungovaly a poskytovaly kvalitní zdravotní péči v každém čase.

Úvodní měsíce pandemie (březen 2020 až září 2020), které se zpočátku jevily jako velmi kritické, lze v porovnání s následujícím obdobím objektivně vyhodnotit jako velmi dobře zvládnuté. Přes akutní nedostatek osobních ochranných pracovních prostředků (OOPP), neexistující vakcínu a neznalost chování viru jsme měli minimální počty nakažených a ve srovnání s jinými zeměmi také nízké procento úmrtnosti.

Následné kroky byly ovšem řadou sporných událostí, které měly pro mnoho občanů fatální důsledky.

Nejednotná vládní politika, neprojednané a neodborné změny v rozhodnutích, série špatně legislativně připravených mimořádných opatření, která rušil Nejvyšší správní soud jak na běžícím pásu, neschopnost vlády srozumitelně vysvětlit problematiku a její záměry, rozhádaná politická scéna, zásadní rozpory mezi vládnoucí koalicí a opozicí. To vše velmi negativně ovlivnilo situaci. Tragická bilance v počtech zemřelých je důsledkem mnoha faktorů. Na straně jedné šlo o nesprávná rozhodnutí a postupy, na straně druhé mnoho lidí a jejich vnímání nemoci COVID-19 zřejmě ovlivnila hlasitá prezentace „odborníků“, kteří šířili názor, že nemoc COVID-19 je běžné respirační onemocnění a zvláštní opatření nejsou třeba. Situaci neprospělo ani to, že se mezi říjnem 2020 a květnem 2021 ve funkci ministra zdravotnictví vystřídal více osob.

Vládní pozitiva:

Vláda podpořila všemi prostředky elektronizaci ve zdravotnictví. Vytvořil se systém hlášení infekčních nemocí, centrálně se propojila data jednotlivých poskytovatelů, laboratoří a KHS. Běžně začal fungovat e-recept a e-neschopenka. Rychle se podařilo nastavit a propojit zdravotnické registry, což umožnilo efektivně řídit systém poskytování intenzivní a akutní péče. Zákonem se vytvořily další centrální registry a poskytovatelé do nich zadávají data o počtech a stavu hospitalizovaných. Všechna data fungují on-line a jsou sdílena mezi krajskými koordinátory akutní péče. Vyhodnocení epidemické situace, počtu hospitalizovaných a mnohé další je možné fakticky kdykoliv, on-line se sdílejí informace o tom, kde jsou volné kapacity pro příjem pacientů. Data jsou propojená také s dispečinkou zdravotnické záchranné služby. Byl přijat zákon o elektronizaci zdravotnictví.

Vláda ekonomicky podpořila zdravotní systém, zvýšila platby za státní pojištění a formou kompenzačních vyhlášek dofinancovala poskytovatelům nákladnou péči o pacienty s COVID-19 a negativní ekonomické dopady způsobené odkládáním elektivní péče.

V rámci EU vyjednala dodávky vakcín, a to ve velmi krátké době po jejich uvedení na trh. Vytvořila se obrovská očkovací centra, která zabezpečila první kolo vakcinace. Podepsala smlouvy, na jejichž základě nemocnice a další zdravotnická zařízení obdržely dodávky antivirotik a monoklonální protilátky pro medicínsky indikované pacienty.

Zajistila, že téměř všichni poskytovatelé zdravotní péče obdrželi ze státního rozpočtu nebo z veřejného zdravotního pojištění finanční prostředky na mimořádné odměny pro zdravotníky a nezdravotnické pracovníky v lůžkových zdravotnických zařízeních, které byly poděkováním vlády těmto pracovníkům za zvládnutí pandemie.

Vláda do české legislativy zakotvila onemocnění COVID-19 jako nemoc z povolání.

Vládní negativa:

Nepřipravenost na mimořádné situace, nenaplněné státní rezervy.

Nejednotný systém řízení při zvládnutí pandemie nemoci COVID-19, paralelní řízení z více úrovní.

Špatně legislativně připravené návrhy mimořádných opatření.

Rychlé, neodůvodněné a neodborné změny v mimořádných opatřeních.

Personální změny v řídicích týmech a na postu ministra zdravotnictví.

Chaotické a ekonomicky nevýhodné nákupy OOPP a dalšího zdravotnického materiálu (podle zprávy NKÚ).

Nezvládnutá komunikace.

Za odborový svaz jsme vládě opakovaně navrhovali, aby dopady pandemie vyhodnotila a přijala konkrétní systémová opatření, která budou do budoucna minimalizovat možné negativní dopady. Za největší problém považujeme nedostatek zdravotníků, který je nutné systémově řešit.

Problémy sociálních služeb a jejich řešení

Václav Drozd

Současný stav sociálních služeb v České republice neodpovídá potřebám ani evropským standardům a bez potřebných změn nebudou sociální služby schopny reagovat na budoucí demografický vývoj. Problémy lze shrnout do pěti bodů:

1. Špatná dostupnost sociálních služeb pro klienty a nedostatečná kapacita systému sociální péče zejména s ohledem na stárnutí populace a růst počtu lidí postižených Alzheimerovou chorobou.

Během třiceti let se přibližně zdvojnásobí počet lidí, kteří nedokáží žít bez systematické podpory sociálních služeb nebo bez závislosti na neformální domácí péči. Např. systém dlouhodobé péče o seniory v České republice měl v roce 2017 kapacitu přibližně 62 000 lůžek, přičemž převis poptávky poskytovatelé sociálních služeb odhadují na 20 000 žadatelů o místo. V březnu 2022 začala platit nová vyhláška MPSV, podle které si domovy pro seniory budou moci za jídlo a ubytování od klientů účtovat až o pětinu víc. Dochází tedy ke zvyšování finanční spoluúčasti klientů a klientek sociálních služeb, což dále snižuje dostupnost péče.

2. Systematický a trvalý nedostatek personálu, špatné pracovní podmínky ústíci v přetížení zaměstnankyň a snižující se kvalitu péče.

Podle dat OECD jsou v České republice zaměstnáni v zařízeních dlouhodobé péče v průměru 4 lidé na 100 osob starších 65 let. Průměr OECD je 5,2 a například v Norsku pracuje 12 pečujících na 100 seniorů. Této statistice odpovídá každodenní žitá realita pečovatelek, sester a dalšího personálu v domovech seniorů i v terénních službách, které trpí soustavným přetížením. Není výjimkou, že česká pečovatelka musí odvádět práci, kterou by ve srovnatelném zařízení v Rakousku běžně odváděly čtyři kolegyně, ale za skoro čtvrtinovou mzdu. Nízké základní mzdy a chybějící personál vede zaměstnankyně k práci přesčas, která je zdrojem nezbytného přívýdělku, ale i fyzického i psychického vyčerpání.

3. Trvale nízké mzdy a rozevírající se nůžky mezi odměnami v soukromém a státním sektoru.

Sektor sociálních služeb a zdravotnictví patřil v posledních letech k těm s nejrychleji rostoucími odměnami díky navyšování tabulkových platů za vlády ANO a ČSSD. Mezi

roky 2019 a 2020 vzrostla průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví zdravotní a sociální péče o 10 %. Zároveň však došlo k prohloubení rozdílů v odměňování ve státním a soukromém sektoru sociálních služeb. Pečovatelky v soukromých domovech pro seniory berou v průměru o 5 000 Kč méně než jejich kolegyně ve státních zařízeních. U řady zaměstnavatelů stále nedosahuje čistá mzda pečujících ani 20 tisíc korun a pohybuje se těsně nad hranicí minimální mzdy.

Na podzim 2021 zvolená pravicová vládní koalice se odvrací od trendu ve zvyšování platů nastaveného předchozí politickou reprezentací a v roce 2022 se rozhodla přidat státním zaměstnankyním v přímé péči 700 Kč. To nepokryje inflaci stoupající k 10 %, takže reálné příjmy pečujících se sníží. Navyšování mezd se zároveň netýká dalších profesí, které přímo nepečují o klienty, ale starají se o neméně potřebné zázemí sociálních služeb, jako jsou pracovníce a pracovníci úklidu nebo kuchyně.

4. Kradná privatizace státních zařízení sociální péče privátními ziskovými společnostmi podnikajícími v sektoru sociálních služeb (např. Penta, SeneCura/Orpea) zejména na úrovni krajů a měst.

Investoři odpovídají na rychle rostoucí poptávku zejména po pobytových službách v domovech se zvláštním režimem, které poskytují péči lidem s Alzheimerovou chorobou a s dalšími duševními chorobami. Stát skrze příspěvky na péči a poskytováním nemovitostí za netržních podmínek dotuje zisky soukromých investorů. Privátní poskytovatelé sociálních služeb soustavně zvyšují ceny pro uživatele, čímž se tyto služby postupně stávají luxusní komoditou jen pro ty, kteří si to mohou dovolit.

5. Nízká míra odborové organizovanosti zaměstnankyň a zaměstnanců v sociálních službách a absence kolektivních smluv vyššího stupně na úrovni sektoru.

Návrhy řešení:

1. Zvyšování státních investic do odvětví sociálních služeb, systematické posilování infrastruktury a zvyšování dostupnosti a rozmanitosti poskytovaných veřejných služeb.
2. Vyšší investice do platů i mezd zaměstnanců ze strany veřejných i soukromých poskytovatelů sociálních služeb a zachování trendu meziročního růstu odměn v průměru o 10 %. Navýšit zaručenou mzdu pečujících profesí.
3. Snížit pracovní dobu lidí v sociálních službách při zachování trvalého růstu odměn, uzákonit 6 týdnů dovolené jako zákonné minimum. Zavést a kontrolovat standardy na maximální počty klientů, o které se může starat jeden či jedna pečující (např. 4 klienti domova seniorů na jednu pracovníci v sociálních službách).

4. Zastavit privatizaci stávajících státních zařízení soukromými subjekty se záměrem vytěžit ze sociálních služeb maximální zisk. Financovat obnovu veřejných sociálních služeb a jejich další rozšíření, podporovat vznik neziskových, komunitních, sousedských či družstevních sociálních služeb.
5. Podporovat odborové organizování zaměstnankyň a zaměstnanců v sociálních službách a prostřednictvím odborů posílit roli pečujících při rozhodování o fungování sociálních služeb. Rozšířit kolektivní vyjednávání v soukromých i státních sociálních službách a zahájit vyjednávání se zaměstnavateli na úrovni sektoru.

III. SOCIÁLNĚ-EKOLOGICKÁ TRANSFORMACE

Zelená dohoda a Fit for 55 – stále málo pro udržitelnou budoucnost

Radek Kubala

V loňském roce představila Evropská komise stěžejní balíček s názvem Fit for 55, který je už praktickou realizací Zelené dohody. Jedná se o návrh reforem a změn evropských nařízení, které mají uskutečnit cíle nové klimatické politiky Evropské unie. Součástí tohoto balíčku je mimo jiné reforma obchodování s emisními povolenkami, návrhy na zavedení uhlíkového dovozního cla a mnoho iniciativ pro snižování emisí v dopravě i energetice.

Návrhy Evropské komise jdou správným směrem, nicméně mají výrazné nedostatky. Chyba je už v nastavení cílů, které jsou nedostatečné. Snižování emisí v průměru pro celou EU o 55 procent do roku 2030 a dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050 jsou velmi slabé, vzhledem k možnostem jednotlivých států a s přihlédnutím k historickým emisím oxidu uhličitého vypuštěným nad evropský kontinent. Podle propočtů uhlíkových rozpočtů můžeme pro udržení oteplení pod relativně bezpečnou hranicí 1,5 stupně Celsia celosvětově vypustit 400 GT CO₂. Pro Evropu by to znamenalo hledat cíl snižování emisí pro rok 2030 někde mezi 65 a 80 procenty.

Chybí také aspekt spravedlnosti a sociální citlivosti. Například návrh rozšířit obchodování s emisními povolenkami na sektor budov zavání dalším výrazným zdražováním cen energií, které už nyní v důsledku růstu ceny plynu a probíhající války na Ukrajině rapidně rostou. Jako kompenzaci navrhuje komise zavést takzvaný Sociální klimatický fond, který má sociální dopady nové klimatické politiky zmírnit. Není však jasné, kolik peněz ve fondu

bude, jak se budou vyplácet a jestli se skutečně dostanou k lidem, kteří by potřebovali pomoc.

Dosavadní zkušenosti s Fondem spravedlivé transformace, který je určený na obnovu uhelných regionů, či jinými evropskými fondy, jsou tristní. Evropská komise není schopna zajistit, aby se peníze nedostaly do rukou velkých korporací, které chtějí ohýbat pravidla klimatické politiky ve svůj prospěch. Obzvláště ve státech, jako je Česká republika nebo Polsko, bude těžké zajistit, aby peníze neskončily v rukou těžařů a skutečně pomáhaly lidem. Přitom podle hesla znečišťovatel platí by měli právě uhlobaroni a korporace platit největší díl přechodu na čistou energii. To by však Evropská unie musela najít odvahu vztáhnout ruku na nejbohatší.

Navíc hrozí, že v rámci diskusí v Evropském parlamentu a Evropské radě jednotlivé státy celý balíček ještě výrazně oslabí a už tak nedostatečně ambiciózní a málo spravedlivou legislativu vykostí úplně. Důležité bude také, s jakou razancí Evropská unie zareaguje na dvě důležité změny, které musí řešit v souvislosti s děním ve světě. První je růst cen energií, který může uvrhnout podstatnou část evropských domácností do energetické chudoby. Druhou pak je válka na Ukrajině, která zvýraznila nutnost zbavit se závislosti na plynu z Ruska. Dá se očekávat, že tyto události urychlí energetickou transformaci a přechod na čisté zdroje energie a budou přehodnocovány energetické a klimatické plány. Nejasné je, jestli změny bude provázet celospolečenská debata, která by zohlednila i požadavky spravedlnosti.

V České republice však dosud seriózní debata o budoucích energetických a klimatických plánech neproběhla. V minulém roce se politická diskuse o balíčku Fit for 55 okleštila na podivnou předvolební šavlovačku o to, jestli chceme konec prodeje spalovacích motorů v autech od roku 2035. V důsledku absence tuzemské debaty o klimatické politice a energetice v nastalé krizi kolem ruské agrese na Ukrajině česká vláda přešlapuje a neví, kterým směrem se vydat. Ve hře jsou tak všechny možnosti, od rychlého nástupu obnovitelných zdrojů přes ty mnohem horší varianty, jako jsou dodávky plynu z jiných zemí (Katar, USA, Ázerbájdžán) nebo dokonce i odložení konce spalování uhlí. Doufáme proto, že normální diskuse u nás ještě proběhne a výsledkem bude pochopení nutnosti sociálně spravedlivé ekologické transformace.

Bez obnovitelných zdrojů energie se bude energetická chudoba prohlubovat

Milan Smrž

Energetická situace se stále zostřuje. S klimatickou změnou, rostoucí cenou uhlíkových povolenek, nedostatečně naplněnými zásobníky plynu i s konfliktem na Ukrajině se zvyšuje cena především fosilních energií. Na burze elektrické energie PXE vzrostla cena elektřiny ke konci února tohoto roku ve srovnání s rokem 2020–2021 asi tři a půl krát. Odhaduje se, že zvýšení ceny plynu se projeví na ceně pro malospotřebitele v tomto roce asi o 50 – 70 %.

Nedostatečná podpora obnovitelných zdrojů energie, pro fotovoltaiku zatím nic

Levné jsou a zůstanou jen obnovitelné zdroje čerpající energii z větru a slunce. Studie dokládají, že v mnoha zemích a regionech lze provozovat energetické systémy využívající 100% obnovitelnou energii.¹

Evropa má téměř na každém místě (s výjimkou velkých měst) dostatečný potenciál slunce a větru, aby pokryla celkovou poptávku po elektřině výhradně z obnovitelných zdrojů. Levné domácí řešení energetiky potvrzují nejenom teoretické studie, ale především reálné střeoevropské projekty obcí (Ursensollen, Wunsiedl, Wildpoldsried, Ascha...), měst (Hassurt), regionů a okresů (Aller-Leine-Tal, Rhein-Hunsrueck, Luechow-Danneberg...) a spolkových zemí (Burgenland). Většina těchto lokalit má podobné povětrnostní podmínky jako ČR a vedle plného zásobování obnovitelně generovanou elektřinou a postupným

---

1 Abstracts of 56 Peer-Reviewed Published Journal Articles From 18 Independent Research Groups With 109 Different Authors Supporting the Result That Energy for Electricity, Transportation, Building Heating/Cooling, and/or Industry can be Supplied Reliably with 100% or Near-100% Renewable Energy at Difference Locations Worldwide April 7, 2021, 01. 03. 2022 dostupné na: <https://www.no2nuclearpower.org.uk/wp/wp-content/uploads/2021/04/100PercentPaperAbstracts-2021.pdf>; Europe's Future is Renewable, IASS Potsdam; Tim Tröndle, Stefan Pfenninger, Johan Lilliestam: Home-made or imported: On the possibility for renewable electricity autarky on all scales in Europe, Energy Strategy Reviews, 29. 08. 2019, 01. 03. 2022 dostupné na: <https://www.iass-potsdam.de/en/news/europes-future-renewable>

rozšiřováním nabídky na teplo a mobilitu jsou vývozci elektřiny a mají nezanedbatelné příjmy z jejího prodeje. Tyto skutečnosti protřečí klasické české politické floskuli „... u nás nemáme pro obnovitelné zdroje podmínky“.

Česká republika vidí řešení v drahé jaderné energii

Naproti tomu jaderná elektřina je již dnes 3-5krát dražší² než obnovitelná z větru a slunce, a rozdíl se bude dále zvyšovat. Provozní náklady jádra jsou na úrovni celkových nákladů obnovitelných zdrojů. To je důvodem, proč byly v poslední době uzavírány nerentabilní jaderné elektrárny v USA.

Tyto studie ani praktické zkušenosti s obnovitelnou energií nenacházejí cestu do české politiky. Odborná i veřejná podpora jaderné energie je u nás vysoká, přestože jaderná energie nedokáže zajistit udržitelný energetický systém, jak dokládají Scientists for Future.³ Stejně se argumentuje ve společném prohlášení bývalých šéfů státního jaderného dozoru a sekretářů výborů jaderných mocností. Aby bylo možné významně přispět ke globální výrobě energie, bylo by zapotřebí více než deset tisíc nových reaktorů.⁴

Nejefektivnější cestou snížení nákladů jsou energetické sanace domů, tj. jejich přestavba do nízkoenergetické podoby. Podle informací SFŽP mohou tyto domy ušetřit až dvě třetiny energie na topení.⁵

Podle provedených energetických rekonstrukcí v Německu a Rakousku lze ovšem energeticky sanovat domy do solarplus podoby, tedy do formy, kdy objekt během roku vyrobí více energie, než spotřebuje. Náklady na sanaci se zaplatí během 7-8 let provozu, přičemž za ideální způsob financování lze považovat Energy Performance Contracting (EPC). Jde o nejučinnější cestu ochrany klimatu i obyvatel před energetickou chudobou.

---

2 Levelized Cost Of Energy, Levelized Cost Of Storage, and Levelized Cost Of Hydrogen, OCT 28 2021 01. 03. 2022 dostupné na: <https://www.lazard.com/perspective/levelized-cost-of-energy-levelized-cost-of-storage-and-levelized-cost-of-hydrogen/>

3 Kernenergie keine Technologie zur Lösung der Klimakrise, 27. Oktober 2021, 01. 03. 2022 dostupné na: <https://de.scientists4future.org/kernenergie-keine-technologie-zur-loesung-der-klimakrise/>

4 Former heads of US, German, French nuclear regulation and Secretary to UK government radiation protection committee: 'Nuclear is just not part of any feasible strategy that could counter climate change.' 6 January 2022, 01. 03. 2022 dostupné na: <https://www.nuclearconsult.com/blog/former-heads-of-us-german-french-nuclear-regulation-and-secretary-to-uk-government-radiation-protection-committee-nuclear-is-just-not-part-of-any-feasible-strategy-that-could-counter-climate-chan/>

5 Zateplení snížilo spotřebu energií o dvě třetiny; 01. 03. 2022 dostupné na: <https://novazelenausporam.cz/projekt/zatepleni-snizilo-spotrebu-energi-i-o-dve-tretiny/>

Záměr využití jaderné energie na vytápění

V Česku vznikl návrh zařízení, které by mělo snížit emise skleníkových plynů druhým životem vyřazeného paliva. Návrh je dalším vyjádřením české víry v jadernou budoucnost. Předpokládá využití několika svazků vyhořené paliva jako zdroje tepla. Vedle technických problémů má ale návrh i problémy legislativní. Návrh projektu TEPLATOR využívající již použité palivo z velkých reaktorů lze považovat za zcela nerealizovatelný, protože použité palivo nelze jednoduše licencovat pro jiné využití, brání tomu podmínky pro manipulaci s použitým palivem a v projektu chybí řada zcela zásadních a nezbytných částí, jako jsou bezpečnostní systémy, kontejnment, bazény pro skladování „čerstvého“ i použitého paliva.⁶

---

6 Zuzana Kubátová: Nežralý koncept. Český jaderný Teplátor je podle expertů nedomyšlený, 8. 4. 2021, 01. 03. 2022 dostupné na: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/nezraly-koncept-cesky-jaderny-teplator-je-podle-expertu-nedomysleny-149696>

Nová dohoda: občanská společnost přichází s vlastní vizí budoucnosti

Josef Patočka

Zatímco stranická politika minulé i nastupující vlády v řešení sociálních a ekologických krizí současnosti převážně selhává, s vlastními vizemi přicházejí organizace občanské společnosti. Ty jako protiváhu k programovému prohlášení nastupující pravicové vlády publikovaly dokument "Nová dohoda: program sociálně-ekologické transformace pro Českou republiku", který hledá cesty k dobrému životu pro všechny v planetárních mezích a přichází s konkrétními politickými návrhy, jak k němu směřovat. A také s ním spojenou výzvou, která vybízí k celospolečenskému dialogu o tom, jak dnešní výzvy společně a solidárně řešit.

Co je Nová dohoda a jak vznikla?

Nová dohoda vznikla v "pandemických" letech 2020 a 2021 jako společná vize budoucnosti a v práci na ní poprvé spojila síly pestrá paleta organizací řešících ekologické i sociální problémy současnosti. Nad vznikajícím textem se tak setkala ekologická hnutí s odborářkami a odboráři z průmyslových i "pečujících" sektorů, či organizace prosazující dostupné bydlení s iniciativami usilujícími o řešení chudoby a sociálního vyloučení.

Výsledný dokument ve dvanácti tematických kapitolách představuje cestu, jíž by se mohlo Česko vydat směrem ke společnosti, která bude méně vyrábět a spotřebovávat, ale více pečovat o sebe navzájem i o naši krajinu. Navrhované politiky spojují hodnoty demokracie, ekologické udržitelnosti a sociální spravedlnosti. Nabízejí odpověď na problémy, které pálí většinu české veřejnosti: problémy levné práce, zadluženosti, podfinancovaného vzdělávání či zdravotnictví, ekologické ničivosti naší ekonomiky nebo dopadů klimatické krize na krajinu.

Výsledek tak může sloužit jako výchozí bod širší celospolečenské debaty o tom, v jaké společnosti vlastně chceme žít. Stejně jako rámec pro diskusi o tom, jak uskutečnit transformaci směrem k udržitelné ekonomice spravedlivé a tak, aby z ní měly prospěch široké vrstvy běžných lidí.

Platforma pro dialog

Pro řešení celospolečenských problémů a globálních krizí je potřeba spojovat ke spolupráci co nejvíce lidí, aby výtěžná činnost jedněch neničila přírodu nebo mezilidské vztahy druhých. Odborová, sociální a ekologická hnutí mají navzdory třecím plochám společné zájmy a potřebují prostor, v němž o nich mohou diskutovat.

Nová dohoda takový prostor vytváří a hodlá diskusi o podobě sociálně-ekologické transformace v České republice dále podporovat pořádáním veřejných akcí či vydáváním studií s konkrétními návrhy sociálně-ekologických politik, které je možné společně prosazovat. Organizace i jednotlivci, kteří se chtějí k takovému hledání společných zájmů přidat, se mohou k výzvě Nové dohody připojit na stránkách www.novadohoda.cz/, kde najdou i text celého strategického dokumentu.

CO JE SOCIAL WATCH?

Social Watch je mezinárodní síť občanských organizací usilujících o vymýcení chudoby a jejích příčin, o ukončení všech forem diskriminace a rasismu, o zajištění spravedlivé distribuce bohatství a naplňování lidských práv. Social Watch prosazuje mír, sociální, ekonomickou, environmentální a genderovou spravedlnost a zdůrazňuje právo každého člověka nežít v chudobě.

Mezinárodní síť Social Watch dnes tvoří 96 národních platforem, v nichž je sdruženo několik set organizací. Platforma vznikla v roce 1995 s cílem nezávisle sledovat dodržování závazků, přijatých na konferenci Organizace spojených národů o sociálním rozvoji v Kodani v roce 1995 a na Konferenci o ženách v Pekingu v témže roce. Na těchto konferencích bylo poprvé definováno odstranění chudoby a rovnost pohlaví jako společný celosvětový cíl – jeden z hlavních vedle míru a lidských práv.

Po přijetí Cílů udržitelného rozvoje na summitu OSN v roce 2015 se Social Watch zaměřuje také na monitoring implementace těchto mezinárodních závazků a to jak na národních úrovních, tak i globálně.

Social Watch vydává každoroční zprávy o pokroku a nedostatcích v boji proti chudobě a za rovnost mužů a žen (většina lidí žijících v chudobě jsou ženy). Výroční zprávy se staly první stálou monitorovací iniciativou v oblasti sociálního rozvoje a rovnosti pohlaví na národní úrovni a poprvé spojily tato dvě témata v nadnárodním měřítku.

Social Watch vyzývá vlády, OSN a mezinárodní organizace k odpovědnosti za naplnění národních, regionálních a mezinárodních závazků k vymýcení chudoby.

ČESKÁ KOALICE SOCIAL WATCH

Česká koalice Social Watch vznikla v roce 2008 jako neformální síť organizací a expertek a expertů z různých oblastí.

V roce 2015 došlo k formálnímu založení organizace Social Watch Česká republika a v současnosti jsou členy:

- ADEPTTs
- Alternativa Zdola
- EDUCON
- Ekumenická akademie
- EUROSOLAR
- Fórum 50 %
- NESEHNUTÍ
- Svět bez válek a násilí
- Trast pro ekonomiku a společnost
- Wontanara

Česká koalice Social Watch je podporována jejími jednotlivými členskými organizacemi, některé aktivity jsou hrazeny z příspěvků jednotlivců, organizací či z projektů.

Kontakt: předseda Social Watch ČR, jirisilny3@gmail.com

Další informace a publikace ke stažení naleznete na www.socialwatch.cz
a www.socialwatch.org

Social Watch je mezinárodní síť občanských organizací usilujících o vymýcení chudoby a jejích příčin, o ukončení všech forem diskriminace a rasismu, o zajištění spravedlivé distribuce bohatství a naplňování lidských práv. Social Watch prosazuje mír, sociální, ekonomickou, environmentální a genderovou spravedlnost a zdůrazňuje právo každého člověka na důstojný život. Další informace a publikace ke stažení naleznete na www.socialwatch.cz a www.socialwatch.org.

ISBN-13: 978-80-908648-1-8

9 788090 864818